

Ziel van Zeeland

Het Land brengt het aardse
De voren geploegd in de zware klei
Leven met het ritme van seizoenen
Het oogsten van de eigen inspanningen

De Zee golft in het ritme van eb en vloed
Nodigt uit om verre einden op te zoeken, ondernemingszin
Jacob Roggeveen die het Paaseiland ontdekt
Michiel de Ruyter en zijn roemruchte tocht naar Chatham

Staand op een dijk, de ogen naar zee gericht
Omkijkend naar de polders
Waar koren wuift, wachtend op de oogst
Het kwetsbare vraagt bescherming
In het kwetsbaar zijn ligt ook het besef van kracht

Zeeland bergt ook historische scheidslijnen
De Spaans Staatse Linie, bijna verzonken in het landschap
Vrijheid van geloof is hier bevochten en doorleefd
Een fundament van de Verenigde Nederlanden

Bescheiden van schaal, met opgaven die het uiterste vragen
Het maakt samenwerking urgent
Al eeuwenlang
Pionierend en met betrokkenheid zoekt de Zeeuw
Zijn weg, karaktervol en gedragen door de tijd

Zinnen over Zeeland

*Jules Hinssen,
werkzaam bij de Provincie Zeeland*

ZEELAND

DE KRACHT VAN HET VERHAAL

ZEELAND
LAND IN ZEE

Provincie
Zeeland

Zeeland, Land in Zee

Zeeland, Land in Zee, waar je kunt reizen langs overkanten. Van origine een eilandenrijk, gescheiden door diepe zeearmen en verbonden door dijken, dammen en Deltawerken. Met allemaal een eigenheid in taal, mentaliteit en verschillende belevingswerelden. Zeeland is een provincie vol tegenstellingen. Eb en vloed, zee en land, noord en zuid, wind en zon, zilt en zoet. Maar wat we vooral zijn, een trots en stoer gebied waar volop mogelijkheden zijn om te pionieren. Waar we de urgentie voelen om samen te werken. Want samen sta je sterk. De uitdaging is om de kracht van het eigene en onderscheidende van Zeeland te benutten.

De kracht van Zeeland

Het DNA van onze Zeeuwse samenleving ademt continue verandering. Zeeland moet het niet hebben van de kracht van getallen. We zijn met 383.032 inwoners. Een veelvoud daarvan bezoekt jaarlijks onze provincie als toerist. In 2018 hadden we zo'n 18,6 miljoen overnachtingen. Onze voorzieningen zijn daar op toegerust.

Daardoor heeft Zeeland verrassend veel te bieden. Zo ontstonden vanuit particulier initiatief evenementen als Concert at Sea op de Brouwersdam (100.000 bezoekers over drie dagen) en Film by the Sea in Vlissingen (46.500 bezoekers). Grote evenementen worden afgewisseld met tal van kleinschalige. Denk bijvoorbeeld aan 'wandeling door mysterieus Middelburg' of het familiefestival in Groede.

Zeeland heeft geen maatschappelijke infrastructuur van universiteiten of veel grote bedrijven. Universiteiten zijn wel nabij voorhanden in Gent en Antwerpen. We zijn gewend om actief samen te werken met Vlaanderen. Denk hierbij aan North Sea Port, het grensoverschrijdende havengebied van Vlissingen tot Gent en het Grenspark Groot Saeftinghe. Hier werken mensen uit de streek samen aan de balans tussen duurzame landbouw, natuurontwikkeling en regionale economie.

Tussen economisch profijt en leefbaarheid

De optelsom van dit alles is een delicate balans tussen economisch profijt en leefbaarheid. Hoe blijven we 'Groëds op Zeeland'?

Hoe borgen we leefbaarheid, hoe bieden we adequate voorzieningen voor inwoners en bezoekers? Hoe schakelen we mee met transities op het gebied van circulaire economie, energie, duurzame landbouw, vergrijzing en krimp?

De energietransitie is zichtbaar. Een traditioneel landschap van molens voor waterpeilbeheer is veranderd in een gebied met op land én op zee wind turbines voor de opwekking van elektriciteit. De mogelijkheden die Zeeland biedt, verzilveren Zeeuwen ook zelf. Zo oogst Coöperatie Zeeuwind de wind voor meer dan 2500 leden.

Bewustzijn en vermogen tot samenwerking

Zeeland kent net als andere gebieden opgaven die veel groter zijn dan de provinciale organisatorische en publiekrechtelijke dimensie toelaat. Voorbeelden zijn de zeespiegelstijging, de omslag naar een circulaire economie en duurzame landbouw.

Ook zijn er zaken waar we als overheid geen invloed op hebben, zoals de vitaliteit van gemeenschappen en maatschappelijke waarden.

Als provinciale overheid denken wij groot en handelen klein in het netwerk. Leiderschap heeft een andere betekenis gekregen. Niet meer vanuit hiërarchie, maar vanuit het collectief. Het besef is er dat doelen, en de mogelijkheden om die te behalen met anderen vervlochten zijn.

Besturen van Zeeland steunt nu des te meer op samenwerken aan kwaliteiten van Zeeland met eigentijdse middelen, het leggen van verbindingen tussen partijen en faciliteren van activiteiten van anderen.

We werkten de afgelopen jaren hard om ons werk flexibel en slagvaardiger in te richten in een compacte organisatie. Zo kromp in 2013 onze organisatie in met 160 fte. Tegelijkertijd doen we bepaalde taken bewust met eigen personeel, denk bijvoorbeeld aan onze facilitaire medewerkers en de junioren die we in 2018 verwelkomden. Gewenst resultaat? Perspectief bieden in onze regio en zelf het goede voorbeeld geven.

Die ontwikkeling zien anderen ook. Respondenten noemden in het (anonieme) landelijke flitspanel van Internetspiegel (ICTU) onder andere de Provincie Zeeland bij vragen over prestaties van overheidsorganisatie en welke organisaties waarde toevoegen.

Hoe wij opereren leest u in dit document. Niet om kopieergedrag te stimuleren, het eigene is niet kopieerbaar, toch?

We kunnen wel het verhaal vertellen hoe wij – in lijn met het DNA van Zeeland – actief werken aan maatschappelijke opgaven. Altijd vanuit het bewustzijn dat de overzichtelijke schaal, het eigene van Zeeland en de grote omvang van maatschappelijke opgaven samenwerking op alle niveaus urgent maakt. Een inspirerend voorbeeld voor anderen?

Wilt u zien hoe wij als organisatie in de Zeeuwse klei staan? [Bekijk dan de video](#) die wij lieten maken voor provinciemedewerkers over het werken in opgaven.

Meer weten over samen het verschil maken voor Zeeland? [Bekijk de video.](#)

Ontmoetingsruimte Abdi Provincie Zeeland

Een duidelijk profiel

Onderscheidend vermogen

Zeeland is met haar ligging in de Delta een groenblauwe oase tussen de dichtbevolkte en bebouwde regio's van de Randstad, Brabant en Vlaanderen. De Zeeuwse kustlijn met haar eilanden is uniek en anders dan alle andere regio's in Noordwest-Europa. Omdat Zeeland van origine een eilandenrijk is, maken grote onderlinge verschillen deel uit van de identiteit en dat is een enorme kracht. Een internationale haven van wereldformaat biedt plaats aan tal van grote en sterke bedrijven. Een veelzijdig en uitgebreid mkb verspreidde zich over de gehele provincie. Waar maatschappelijke organisaties, cultuur- en zorginstellingen en scholen het wonen, werken en leven compleet maken. Tegelijkertijd zijn de uitdagingen groot. De wereld om ons heen is dynamischer dan ooit.

Uitgaan van eigen kracht

Als provinciale organisatie werken we in netwerken samen met mensen, overheden, bedrijven en instellingen om het beste voor de Zeeuwen en Zeeland te doen. Uitgaande van de essentie van het Zeeuws DNA dat Zeeland twee kanten heeft: hard en zacht, water en land. Dat vraagt om vindingrijkheid, pionieren, korte lijnen en wendbaar zijn. Maar ook uitgaan van eigen kracht, zaken op orde hebben en een open blik. Gecombineerd met zuinig zijn op het goede én een portie Zeeuwse nuchterheid. We zoeken daarbij steeds naar de goede rol. Wat doen we als Provincie zelf (omdat we het wettelijk

moeten of omdat het ons werk is), waar nemen we het voortouw in samenwerking of kiezen we voor netwerksturing. En waar sluiten we bij aan waar anderen het initiatief hebben? En bij welke initiatieven van anderen sluiten we aan? De overheid is in deze tijd niet meer de autoriteit die vertelt waar we naartoe moeten. Een voorbeeld is de Zeeuwse Connectie, een eigentijds verband van mensen in verbinding met Zeeland. De community voor Zeeuwen: van binnen & buiten Zeeland, Boomerang-Zeeuwen, Import-Zeeuwen en iedereen die Zeeland een warm hart toedraagt. Een community voor betrokken en actieve mensen die een verbinding hebben met Zeeland en er iets aan willen bijdragen. De periode waarin de Provincie Zeeland primair de financier van nieuwe en grote projecten was ligt achter ons. We werken samen en als Provincie zijn we één van de partijen in het netwerk. Maar wel met een eigen positie, een eigen rol en eigen opvattingen.

Missiegedrevenheid

Al ruim vierhonderd jaar zetten we ons in voor Zeeland. De kracht van Zeeland, Land in Zee bepaalt ons werk. We linken oeveren aan elkaar. We zorgen voor een goede bereikbaarheid door verbindingen via boot, Westerscheldetunnel en Zeelandbrug. De Westerschelde Ferry verzorgt de veerdienst tussen Vlissingen en Breskens. Op het Kanaal door Walcheren beheren wij vijf bruggen. Maar ook door wegen aan te leggen en te onderhouden werken we aan Zeeland. We ondersteunen culturele

activiteiten en organisaties zodat het culturele aanbod in Zeeland levendig blijft en aantrekkelijk is voor inwoners, het bedrijfsleven en toeristen. We werken aan wettelijke taken en helpen ook maatschappelijke vraagstukken op te lossen. Samen met andere overheden, maatschappelijke organisaties, private partijen, maar ook met inwoners van Zeeland. Inmiddels hebben we ruime ervaring in projecten waarbij we de partijen in Zeeland bijeen brengen. Een voorbeeld is de Zeeuwse Kustvisie dat een gezamenlijk product is van de Zeeuwse kustgemeenten Schouwen-Duiveland, Noord-Beveland, Veere, Vlissingen en Sluis, Rijkswaterstaat, Waterschap Scheldestromen, de Zeeuwse Milieufederatie, het Zeeuws Landschap, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Toeristisch Ondernemend Zeeland (incl. brancheorganisaties Recron, HISWA, VEKABO, Horeca Nederland), ZLTO en de Provincie Zeeland. Door de wil en inspanning van alle kustpartners kwam die Kustvisie er in 2017 waarmee Zeeland de eerste provincie was met een ondertekende kustvisie. In de visie is vastgelegd hoe we omgaan met de ontwikkeling, bescherming en versterking van de Zeeuwse kust.

De eigenheid van Zeeland, Land in Zee communiceren we in de Zeeland merkstijl. [Hoe we dat doen ziet u in deze video.](#)

Het lijnenspel is een onderdeel van de merkstijl. Het symboliseert het getij en het samenspel van land in zee. De kleuren uit de merkstijl komen uit de Zeeuwse kleurenwaaier. De huisstijl van de provinciale organisatie is een afgeleide van de merkstijl.

Stijl, beeldmateriaal en kleuren van de Zeeuwse kleurenwaaier komen terug in de Abdij waar wij werken en die we delen met elkaar en andere gebruikers. Het huis van de Provincie is een ontmoetingspunt, waar we gasten uit binnen- en buitenland ontvangen door betrokken gastheren en -dames. Ruim

zeshonderd collega's werken hier flexibel en lopen dagelijks over het Abdijplein tussen toeristen en evenementen door naar de verschillende werkplekken. Altijd in contact met anderen.

Er zijn verschillende samenwerkingsruimtes in de Abdij. Soms klein en meer afgesloten voor concentratie en focus. En dan weer groter en meer gericht op uitwisseling en inspiratie.

Met de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) deden we een verkenning over sturen in netwerken en politiek en netwerksturing. Dat resulteerde in het essay van het NSOB 'Expliciete politiek. Politiek en netwerksturing in de Provincie Zeeland'. Ook verzorgde professor dr. Martijn van der Steen een lezing voor alle medewerkers bij het Open Podium van de Provincie Zeeland over 'Sturen in Netwerken.'

Medewerkers werken met liefde voor het gebied.

De ongeschreven missie is dat zij helpen de best mogelijke toekomst voor Zeeland te creëren, uitgaande van de kracht van Zeeland.

De verbondenheid met Zeeland is groot. Misschien wel groter dan de verbondenheid met de provincie als organisatie. We zien in onze organisatie – net als in het gebied – een eenheid in verscheidenheid.

Ook hier komen de twee zielen in één borst terug: het innovatieve en het nuchtere.

Zeelandbrug verbinding tussen Noord-Beveland en Schouwen-Duiveland.

Een krachtige organisatie

De basis aantoonbaar op orde

Ieder jaar maakt de Provincie een begroting voor het komende jaar en een jaarrekening (de jaarstukken) over het afgelopen jaar. Kwalitatieve indicatoren over de bedrijfsvoering vindt u op pagina 143 t/m 148 van de [provinciaal jaarverslag 2018](#). De afgelopen jaren is er flink ingezet op een actief financieel beleid met als kern: financieel evenwicht, kritisch op uitgaven en actiever op inkomsten om zo de financiële situatie van de Provincie te verbeteren. De situatie was namelijk verre van rooskleurig. Dit kwam onder andere door het wegvallen van het Deltadividend van energiemaatschappij Delta in 2017 waar de Provincie Zeeland grootaandeelhouder van was. Ook was er een 'weeffout': het Rijk verlaagde de provinciefondsuitkering, mede op basis van het dividend dat echter niet meer werd ontvangen. Hoe konden we dit ombuigen? Wat was er nodig om weer te kunnen investeren? Daarom werd in 2017 de begroting fundamenteel herzien en via een nieuwe, zogenaamde zero-based-budgetting-operatie, van nul af aan opgebouwd. De begroting nieuwe stijl kreeg een andere indeling om de investeringsagenda en de opgaven inzichtelijk te maken. Scherpe keuzes in de zero-based begroting en een lobby richting Den Haag leidden tot verbetering. Hoe het zero-based begroten heeft uitgepakt wordt in 2019 via een zogenoemd artikel 217a onderzocht. Het gaat dan om de doelmatigheid en doeltreffendheid van deze zero-based begroting.

Daarnaast zorgden de weeffout in het Provinciefonds en de enorme kosten voor de sanering van het terrein van de failliete fosforfabriek Thermphos sinds 2012, jarenlang voor een te lage reserve. Bijdragen van andere provincies om die weeffout te herstellen en – in samenhang daarmee – het tijdelijk verhogen van de opcenten Motorrijtuigenbelasting hebben ertoe geleid dat we onze reservepositie konden herstellen. Mede door de Regio Deal met het Rijk ontstond ook weer ruimte voor investeringen in en voor Zeeland.

De Provincie Zeeland deed in interprovinciaal verband (AAC-Middelen) in 2015 (over 2014) en in 2017 (over 2016) mee aan de benchmark 'Vensters op Bedrijfsvoering'. Met dit diagnose- en leerinstrument kregen we de kans

om op regelmatige basis prestaties en werkwijzen van onze organisatie op het gebied van bedrijfsvoering met die van anderen te vergelijken. Daaruit bleek dat wij bijvoorbeeld een geheel eigen aanpak hebben in het in vaste dienst hebben van interieurverzorgsters. Wij hebben daar bewust voor gekozen omdat wij vinden dat zij onderdeel zijn van de provinciale organisatie.

We kopen jaarlijks voor 90 miljoen euro in en ontvangen zo'n 12.000 facturen per jaar. Dus is het belangrijk dat ons inkoopproces goed op orde is. Sinds eind 2018 kunnen we e-facturen ontvangen en verwerken. Het vernieuwen van ons factuurproces deden we samen met de toeleveranciers en een aantal Zeeuwse overheden. Gemeenten, provincies en waterschappen moesten vóór ingang van de wettelijke verplichting op 18 april 2019 hieraan voldoen. Benieuwd naar het verhaal van inkoopadviseur Arie van Duin? [Bekijk dan deze video](#).

Bij het inkoopproces hoort dat we toeleveranciers binnen de wettelijke termijn van dertig dagen betalen. Toeleveranciers zijn belangrijke relaties voor ons en als overheid hebben we een voorbeeldfunctie qua betaalgedrag. Zo behoren we tot de top vier van Provincies die zorgen voor tijdige betaling aan leveranciers. Bron is de 'monitor Betaaltermijnen overheid 2018' die de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat op 2 juli 2019 aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zond.

Leervermogen

De ontwikkeling van onze organisatie houdt in dat we opgavegericht werken, weten welke maatschappelijke vraagstukken in Zeeland prioriteit hebben, samen met partners resultaten benoemen en daadwerkelijk uitvoeren. Opleiding en ontwikkeling zijn daarbij heel belangrijk, vanwege duurzame inzetbaarheid van onze werknemers.

We zien dat als een gedeelde verantwoordelijkheid van werkgever en werknemer. Als werkgever bieden we een gevarieerd aanbod aan ontwikkelvormen, met de focus op werkende weg leren en gebaseerd op de vraag binnen de Zeeuwse opgaven.

We lichten er zes uit.

- Een voorbeeld van samenwerken in 2019 is de training 'Samenwerken in complexe situaties'. We brengen het vakinhoudelijk leren & het ontwikkelen van vaardigheden direct in de praktijk door de deelname van partners uit Zeeland. Van de dertig deelnemers kwam tweederde van Zeeuwse gemeentes, Rijkswaterstaat en waterschap Scheldestromen.
- Het junior-programma 'Werkende weg leren buiten de organisatiemuren' realiseren we onder andere via bedrijfsbezoeken en het speciaal aan hen aangeboden 'cafetariamodel'. Zij kunnen daarmee een maatwerkpakket samenstellen van workshops, trainingen, deelname aan seminars en andere ontwikkelkansen. Voor optimale uitwisseling in het werk van alledag koppelden we een junior aan een senior voor intervisie en begeleiding.
- Opgavegericht werken heeft een vliegende start gekregen. Alle medewerkers volgden trainingen en/of workshops over 'werken in opdrachten' en het beschrijven van eigen resultaatopdrachten.
- Via onze interne trainingsgids bieden we een gevarieerd aanbod van kennissessies en workshops aan. In dit aanbod maken we zoveel mogelijk gebruik van de beschikbare kennis binnen de Provincie via train-de-trainer-principe. De inzet van interne trainers wisselen we af met trainingen en workshops die we extern inkopen.
- Acht keer per jaar organiseren wij het 'Open Podium'. Met het motto 'Leren van en met elkaar' is dit ons vliegwiel voor collegiale uitwisseling van kennis en kunde.
- Alle jonge medewerkers (≤ 35 jaar) vormen met elkaar team Jatzee: vaste en tijdelijke medewerkers, trainees en stagiaires. Het is de plek voor hen om ervaringen en ideeën uit te wisselen. Daarnaast helpt het hen bij het versterken en uitbreiden van hun netwerk binnen onze organisatie, in de regio én nationaal. [Via deze video](#) krijgt u een kijkje in de keuken.

Veerkracht

We leverden de afgelopen jaren een stevige inspanning om het WAT van opgavegericht werken te koppelen aan het HOE. Het opgavegericht werken via poules en het werken in opdrachten via afdelingen zijn nu de twee basisprincipes van waaruit wij werken. De vorm volgt daarmee de opgaven

en wijze van sturen: opgavegericht en netwerk sturend. Dat betekent voor een groot deel van de medewerkers minder werken vanuit vaste takenpakketten, gerelateerd aan functies. Er wordt nu ingetekend op omschreven opdrachten. Medewerkers vinden op het digitale platform Abdijsplein op ons sociaal intranet alle opengestelde opdrachten en vacatures van onze organisatie. Zo zetten we in op een optimale match tussen werk en talent.

Vernieuwing en verjonging van ons medewerkersbestand bleek nodig. We zetten in op vernieuwing in werkwijzen en bedachten de provinciale in- en doorstroomregeling. Op grond van deze regeling wordt vrijwillig deeltijdontslag aangeboden voor alle leeftijden, zodat formatieruimte vrijkwam voor instroom van nieuwe medewerkers en/of doorstroom van huidige medewerkers. De vrijval in het salarisbudget gebruikten we voor het gedeeltelijk bekostigen van de indiensttreding van een groep van twintig junior adviseurs in de tweede helft van 2018.

Werving en selectie gebeurde innovatief door middel van speeddaten in een setting met mensen uit alle onderdelen van onze organisatie. Het aanbod van een vast contract, soms zelfs al op dezelfde dag, maakten dat deze jonge professionals aangetrokken werden door onze organisatie. Jong talent aantrekken en binden kreeg daarmee een herkenbaar gezicht in onze organisatie.

De succesvolle inzet van deze regeling, innovatief vermogen van collega's en aanvullende middelen voor personeel (door Provinciale Staten beschikbaar gesteld voor de periode 2018 tot en met 2023) maakte dit mogelijk.

Daardoor kwam er in 2018 voor het eerst in lange tijd weer ontwikkeling in de omvang van ons medewerkersbestand. Een eerdere, lange vacaturestop leidde namelijk op diverse taakgebieden tot onderbezetting. De veelheid van dit alles toont de veerkracht van bestuur en medewerkers. Tijdens de intensieve verbouwing is de winkel gewoon open. Het werk gaat onverminderd door, net als marktonderzoek, productontwikkeling, relatiemanagement en acquisitie vanuit de overtuiging: het beste voor Zeeland en de Zeeuwen.

Duidelijk maatschappelijk resultaat

Effectiviteit

Als provinciale overheid schakelen we in onze werkzaamheden continue tussen de lange en korte termijn, tussen fysieke vraagstukken en maatschappelijke vraagstukken met een sterke link naar het sociaal weefsel. Werk dat snel of later impact heeft op de levens van Zeeuwen. Dan hebben we het over gebiedsprojecten en infrastructurele werken met een looptijd van vele jaren zoals Natuurpakket Westerschelde en de Sloeweg tot het mede mogelijk maken van groene schoolpleinen of snel internet in de buitengebieden. Daar hoort bij dat we moeiteloos moeten kunnen schakelen in onze rollen. Soms is de Provincie trekker, opdrachtgever, aandeelhouder of opdrachtnemer: soms honderd procent eigenaar, gelijkwaardig partner, subsidiënt of sponsor óf alleen faciliterend op afstand, zonder middelen. We lichten hieronder uitdagingen uit die in onze omgeving spelen.

► Begaanbare wegen in de winter bij sneeuw en gladheid.

Als wegbeheerder van provinciale wegen zorgen wij voor begaanbare wegen bij sneeuw en gladheid. Dat doen wij samen met andere wegbeheerders zoals Rijkswaterstaat, waterschap Scheldestromen, NV Westerscheldetunnel, North Sea Port en twaalf van de dertien Zeeuwse gemeenten. We hebben als enige regio in Nederland gecombineerde strooiroutes, dat wil zeggen dat een strooier van een rijksweg via een provinciale weg naar een waterschapsweg strooit etc. We delen het strooizout, maken gebruik van elkaars strooiervoertuigen, wegensteunpunten, personeel en ICT-systemen. Onze rol is gelijkwaardig aan de andere samenwerkende wegbeheerders. Ieder brengt in wat beschikbaar is, verschillen worden verrekend.

► Toekomstig tekort aan hoger opgeleid personeel voor zorg en welzijn, waaronder huisartsen.

In de komende tien jaar gaat zeventig procent van de Zeeuws huisartsen met pensioen. Er wordt verwacht dat er de komende vijf jaar minimaal twintig huisartsen per jaar nodig zijn om het huidige zorgniveau te handhaven. Onderzoek (NBTC, Kracht van regiomerken 2016/2017) toont aan dat Zeeland bij de laatste vier provincies scoort als provincie om te wonen en werken. Om het tekort aan hoger opgeleid personeel voor zorg en welzijn aan te pakken hebben vijftien partijen de krachten gebundeld in een gezamenlijke aanpak. Bij de samenwerking zijn elf verpleeghuizen aangesloten. In eerste instantie wordt dan ook gezocht naar verpleeghuisartsen en ander hoog opgeleid personeel. De twee Zeeuwse huisartsenkoepels zijn ook aangesloten. De Provincie Zeeland is de stuwende kracht in de samenwerking en ontwikkelde een digitaal platform www.zeelandlandinzee.nl voor wonen en werken. Zie de video over de sessie aanpak arbeidsmarkt zorg

► Zeeland zien en beleven op de fiets, kwaliteit in toerisme.

Zeeland behaalde in twee jaar de waardering tot 5-sterrenfietsprovincie. Belangrijke factor, naast de goede fietsverbindingen, waren de korte lijnen tussen partijen in Zeeland (gemeenten en routebureau onderdeel VVV Zeeland) zodat een goede organisatie binnen Zeeland kon worden opgezet voor onderhoud van routes (fietsknooppuntensysteem) en fietsvoorzieningen zoals oplaadpunten en bankjes. Provincie en gemeenten betalen gezamenlijk voor onderhoud en aanpassingen van het fietsknooppuntensysteem. De afgelopen twee jaar is gezamenlijk verder geïnvesteerd in de fietsvoorzieningen en fietsroutes waar de toerist Zeeland beleeft en ervaart. En die het specifieke van Zeeland benadrukken, zoals buitendijks fietsen. Dat alles leidde ertoe dat op 23 juli 2019 Zeeland samen met Friesland is uitgeroepen tot fietsregio van 2019. Dit zijn ook de enige twee provincies die de 5-sterrenwaardering als fietsprovincie hebben gekregen.

► De kwaliteit van het wonen handhaven en verbeteren voor inwoners.

De woningbehoefte in Zeeland verandert als gevolg van hogere kwaliteitseisen die mensen stellen, maar ook door demografische ontwikkelingen. Zo zijn er op termijn minder gezinnen met kinderen, meer alleenstaanden en meer ouderen die langdurig zelfstandig blijven wonen. De vraag naar bepaalde type woningen neemt af, waardoor woningen onverkoopt worden en/of een deel van hun waarde verliezen. Particulieren raken deze woningen niet meer kwijt, wat verpaupering en leegstand tot gevolg kan hebben.

Met de Provinciale Impuls Wonen (PIW) beogen wij de particuliere woningvoorraad geschikt te maken voor de toekomst. Door subsidie te verstrekken aan met name particulieren, geeft dit net het duwtje in de rug om de verouderde woning te slopen en eventueel nieuw te bouwen of om twee oude woningen samen te voegen. De inzet van de PIW verandert niet alleen de woningmarkt ten goede, maar levert ook een bijdrage aan de energietransitie én genereert een aanzienlijke omzet in de bouwwereld. In de laatste ronde PIW had de subsidie een multipliereffect van 34,5: ieder euro subsidie levert een omzet van € 34,5 op in de bouwwereld.

► Recreatieondernemers stimuleren circulair te bouwen.

Via Impuls Zeeland, dat een ingang biedt voor ondernemers in Zeeland, maken we innovatievouchers mogelijk. Met deze vouchers subsidiëren wij dat ondernemers uit de recreatiesector gespecialiseerd advies inkopen over circulair (ver) bouwen. Zij 'krijgen' dat advies van Zeeuwse bedrijven waardoor we kennis opbouwen in Zeeland over circulair bouwen voor de toeristische sector.

► Digitale bereikbaarheid in Zeeland.

Als Provincie zetten we de afgelopen jaren in op het realiseren van een Zeeuws dekkend vast-draadloos netwerk. Waarbij vast-draadloze netwerken een betaalbaar alternatief waren voor glasvezel. We ontwikkelden hier stimuleringsbeleid voor. Dat deden we door het faciliteren van vraagbundeling in samenwerking met o.a. ZLTO, Recron en Vekabo én het verstrekken van aansluitsubsidie in samenwerking met gemeenten. Impuls Zeeland speelde een belangrijke rol bij de uitvoering. Dat beleid is deze zomer afgerond. Het Zeeuws dekkend netwerk is nagenoeg gerealiseerd zodat alle adressen die dat willen toegang kunnen krijgen tot snel internet.

► Kavelruilbureau Zeeland: door samenwerking doelstellingen in het landelijk gebied op vrijwillige wijze realiseren.

Het begrip 'Kavelruilbureau Zeeland' staat voor een werkwijze van vrijwillige samenwerking tussen alle overheidspartijen (Rijk, Provincie, gemeenten, waterschap) en particulieren. Onder aansturing van de Provincie wordt door deze unieke werkwijze in het landelijk gebied – dat hoofdzakelijk agrarisch in gebruik is – de agrarische bedrijfsvoering geoptimaliseerd en gereed gemaakt voor de toekomst. Maar dat niet alleen; gelijktijdig worden door vrijwillige kavelruil andere maatschappelijke doelstellingen en particuliere wensen gerealiseerd. Bekende voorbeelden zijn: waterberging, bevordering verkeersveiligheid en infrastructuur. Sinds de invoering van deze werkwijze is 4600 hectare in Zeeland geruimd en kwamen vele doelstellingen op vrijwillige wijze stand. Benieuwd naar hoe dit werkt? [Bekijk dan de video Kavelruilbureau zit graag bij u aan tafel](http://www.zeeland.nl/kavelruilbureauzeeland)

► Investeren in Zeeland, pilot functionele samenwerking Provincie Zeeland en waterschap Scheldestromen.

In 2017 spraken we met waterschap Scheldestromen af om samenwerkingsmogelijkheden te verkennen op het gebied van ingenieursdiensten, wegbeheer en geo-informatie gedurende een pilot van twee jaar. Met het idee dat gezamenlijke huisvesting als vliegwiel kan dienen om elkaar nog beter te leren kennen. De Provincie Zeeland nam vrije kantoorruimte van het waterschap in gebruik.

Doelen zijn schaalvoordeel, minder kwetsbaarheid en vergroten kwaliteit dienstverlening.

► Het beste voor Zeeuwen en Zeeland door samenwerking met Friesland.

Er waren ontmoetingen en bezoeken – over en weer – van Staten en colleges van Gedeputeerde Staten van de beide provincies. Zo wisselden we Friese en Zeeuwse ervaringen en kennis en kunde uit rondom het opgevegerichte werken, onderwijs, wonen en grondbeleid. We leren van elkaars kijk en aanpak. Er blijken grote overeenkomsten in de vraagstukken waar beide provincies mee te maken hebben. Denk aan grote interbestuurlijke opgaves binnen provincies en het Rijk. Voor het Rijk is dit interessant vanwege het streven van het Kabinet om maatwerk te leveren voor regio's. Friezen en Zeeuwen blijken overigens prima met elkaar overweg te kunnen.

Maatschappelijke betrokkenheid

Ons inkoop- en aanbestedingsbeleid is onderdeel én uithangbord van de economische agenda 2017 – 2021. Op deze manier brengen we circulaire economie in de praktijk onder de noemer 'practise what you preach'. Bij aanbesteding van diensten en producten, voor grond-, weg- en waterbouwprojecten én het onderhoud van onze provinciale gebouwen is circulair werken één van de voorwaarden. We delen kennis via de *green deal* duurzame Grond-, Weg- en Waterbouw. Zo versterken we onze bedrijfsvoering én leren we veel. Zo zijn bij de Tractaatweg bio-based boomankers, geotextiel, én roosters toegepast. Daarnaast is een pilot biobased schrikhekken uitgevoerd. Een gedeelte van het meubilair in het Abdijcomplex is gemaakt van biobased én circulaire materialen. De leuning van stoelen is gemaakt van gerecycled PET. Na zeven jaar wordt het meubilair tegen vaststaande prijs geretourneerd aan de leverancier. De onderdelen worden daarna opnieuw gebruikt voor de productie van ander (nieuw) meubilair. [Bekijk de video](#) waarin collega Jos vertelt over afvalscheiding.

Daarnaast was de Provincie Zeeland actief deelnemer in het ontwikkelteam 'Hergebruik gebouw Rijkswaterstaat'. Een gebouw van Rijkswaterstaat dat in Terneuzen stond werd gesloopt, elementen werden opnieuw gebruikt voor de bouw van een jeugd- en kinderkliniek van Emergis, een centrum voor geestelijke gezondheidszorg in Kloetinge. Bij deze manier van werken hebben we zowel een praktische als vernieuwende ambtelijke rol 'gepakt', en het proces circulair bouwen bij Emergis gefaciliteerd. Praktisch omdat we kennis konden inbrengen, en delen, en ook nieuwe kennis binnen dit team konden ontwikkelen.

De ervaringen zijn van een dermate goede kwaliteit dat het (mede) de basis vormt voor een nieuw Europees project waar Provincie en Emergis wederom samen optrekken.

Iedereen doet mee, we staan voor een inclusieve organisatie. Sinds 2016 zijn er zestien medewerkers uit de doelgroep Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten werkzaam (in dienst of via detachering) bij onze organisatie. Via een samenwerkingsverband met de regionale werkvoorziening verrichten jaarlijks nog minimaal drie mensen uit deze doelgroep werkzaamheden voor onze organisatie. Van de nieuw geplaatste medewerkers hebben er zes sinds 2016 een aanstelling in provinciale dienst gekregen. Graag laten we collega Arjen in [deze video](#) aan het woord, die in ons bedrijfsrestaurant werkt.